

ATASKAITA APIE FAKTINIUS PASTEBĖJIMUS

AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau – Įmonė, Bendrovė) vadovybei ir Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai (toliau – Taryba).

Mes atlikome su jumis sutartas procedūras pagal 2020 m. kovo 10 d. Paslaugų teikimo sutartį Nr. 30200/400350 tarp AB „Energijos skirstymo operatorius“, juridinio asmens kodas 304151376, registruotos buveinės adresas Aguonų g. 24, LT-03212 Vilnius, Lietuvos Respublika, duomenys apie kurią kaupiami ir saugomi VĮ Registrų centras, atstovaujama Finansų departamento direktoriaus Artūro Paipolo, veikiančio pagal 2019 m. rugsėjo 8 d. Finansų ir administravimo tarnybos direktoriaus nurodymą Nr. 19ITA-215 (toliau – Klientas), ir UAB Auditorių profesinė bendrija, juridinio asmens kodas 182920658, registruotos buveinės adresas Kauno g. 2-3, LT-20114, Ukmergė, Lietuvos Respublika, duomenys apie kurią kaupiami ir saugomi VĮ Registrų centras, atstovaujama vadovės Aldonos Kabokienės, veikiančios pagal bendrovės įstatus (toliau – Paslaugų teikėjas), kurios išvardytos žemiau, dėl Įmonės reguliuojamosios veiklos ataskaitų 2019 m. gruodžio 31 dienai. Šią užduotį mes atlikome vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu, Tarptautiniais susijusių paslaugų standartais, taikomais sutartų procedūrų užduotims ir Reguluojamosios veiklos ataskaitų patikros technine užduotimi. Užduoties tikslas – atlikti sutartas procedūras, kurių rezultatus Taryba naudotų vertinant ar Įmonės reguliuojamosios veiklos ataskaitose teikiami duomenys atitinka Tarybos nustatytus reikalavimus.

Mes patvirtiname, kad esame nepriklausomi nuo Įmonės vadovaujantis Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos Buhalterijų profesionalų etikos kodeksu (toliau – TBESV kodeksas) ir LR finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimais, taikomais atliekant reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros sutartas procedūras. Taip pat laikomės kitų TBESV kodekse bei LR finansinių ataskaitų audito įstatyme nustatytų etikos reikalavimų.

ATASKAITOJE APIE FAKTINIUS PASTEBĖJIMUS NAUDOJAMI SUTRUMPINIMAI

Ataskaitoje apie faktinius pastebėjimus naudojami sutrumpinimai atitinka Reguluojamosios veiklos ataskaitų patikros techninės užduoties 1 priede pateikiamas patikros procedūrose naudojamas santrumpas. Papildomai įvedami šie ataskaitoje apie faktinius pastebėjimus naudojami sutrumpinimai:

Įmonė, Bendrovė – AB „Energijos skirstymo operatorius“;

BA – Buhalterinė apskaita.

Aprašas GD – Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2018 m. gruodžio mėn. 21 d. nutarimu Nr. O3E-464 patvirtinta Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo aktuali redakcija su visais galiojančiais pakeitimais;

Aprašas EE – Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2018 m. gruodžio mėn. 21 d. nutarimu Nr. O3E-468 patvirtinta Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo aktuali redakcija su visais galiojančiais pakeitimais;

RAS – Reguliavimo apskaitos sistema;

RVA – ataskaitinio laikotarpio reguliuojamosios veiklos ataskaitų rinkinys.

Mes atlikome procedūras, kurios pateikiamos toliau, ir teikiame savo pastebėjimus:

1. Pirminė ataskaitinio laikotarpio duomenų peržiūra

1.1.1 Ataskaitinio ir praėjusio ataskaitinio laikotarpio duomenų palyginimas

Mes atlikome ataskaitinio ir praėjusio ataskaitinio laikotarpių duomenų palyginimą, siekdami įvertinti, ar Įmonė, įgyvendindama apskaitos atskyrimą, vadovaujasi pastovumo principu, tai yra, ar skirtingais ataskaitiniais laikotarpiais Įmonė taiko tą pačią Reguliavimo apskaitos sistemą, išskyrus Aprašo (EE, GD) 6.4.1., 6.4.2. p. p. numatytus atvejus, kurie nebuvo vertinami, nes jiems pagal Aprašo (EE, GD) 6.4. punkto reikalavimus pastovumo principas netaikomas

Remiantis RVA EE 1-ojo priedo duomenimis, Įmonės pajamos per ataskaitinį (2019 m.) laikotarpį iš viso sudarė 469 007 387 EUR, per praėjusį ataskaitinį laikotarpį (2018 m) iš viso sudarė 576 038 690 EUR, bendras pajamų pokytis tarp ataskaitinio ir praėjusio ataskaitinio laikotarpių sudarė (-18,58 %).

Remiantis RVA EE 1-ojo priedo duomenimis, Įmonės sąnaudos per ataskaitinį (2019 m.) laikotarpį iš viso sudarė 428 890 824 EUR, per praėjusį ataskaitinį laikotarpį (2018 m) iš viso sudarė 603 018 171 EUR, bendras pajamų pokytis tarp ataskaitinio ir praėjusio ataskaitinio laikotarpių sudarė (-28,88 %).

Remiantis RVA GD 1-ojo priedo duomenimis, Įmonės pajamos per ataskaitinį (2019 m.) laikotarpį iš viso sudarė 38 651 481 EUR, per praėjusį ataskaitinį laikotarpį (2018 m) iš viso sudarė 50 217 186 EUR, bendras pajamų pokytis tarp ataskaitinio ir praėjusio ataskaitinio laikotarpių sudarė (-23,03 %).

Remiantis RVA GD 1-ojo priedo duomenimis, Įmonės sąnaudos per ataskaitinį (2019 m.) laikotarpį iš viso sudarė 37 605 583 EUR, per praėjusį ataskaitinį laikotarpį (2018 m) iš viso sudarė 8 315 586 EUR, bendras sąnaudų pokytis tarp ataskaitinio ir praėjusio ataskaitinio laikotarpių sudarė (352,23 %).

Įmonės pajamos ir sąnaudos, ataskaitinį laikotarpį (2019 m.), lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu (2018 m.), pasikeitė dėl Įmonės Grupėje įvykusių struktūrinių pokyčių, kurie turėjo įtakos sąnaudų pasiskirstymui tarp verslo vienetų. Taip pat pasikeitus Įmonės strategijai, buvo nuspręsta atsisakyti nuosavo automobilių parko ir pradėti nuomotis automobilius. 2019 metų rezultatai reikšmingai skiriasi nuo 2018 metų rezultatų, nes 2018 m. pabaigoje Bendrovė nustatė dujų verslo segmentui priklausančio ilgalaikio materialaus turto vertės padidėjimą bei elektros verslo segmento vertės padidėjimą. Nuo 2018 m. spalio 1 dienos visuomeninio elektros energijos tiekimo veikla buvo atskirta nuo Bendrovės. Nuo 2019 m. pradžios Įmonės buhalterinėje apskaitoje buvo pradėtas taikyti 16 TFAS, tačiau reguliacinėje apskaitoje ilgalaikės nuomos kaštai apskaitomi, kaip sąnaudos.

Įmonės paaiškinimai, detalizuojantys atskirų reikšmingų (>10 proc.) pajamų ir sąnaudų pokyčių priežastis pagal atskiras grupes, yra pateikiami priede Nr. 1.

2. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto (IMNT) tikrinimas

2.1.1. RAS turto sąrašo pilnumo ir tikslumo patikrinimas

RAS turto sąrašė yra pateikiama turto įsigijimo savikaina 2019 m. gruodžio 31 dienai, sukauptas nusidėvėjimas bei likutinė vertė 2019 m. gruodžio 31 dienai, o RVA 2-ajame priede yra pateikiama turto įsigijimo savikaina 2018 m. gruodžio 31 dienai, prie šios įsigijimo savikainos yra pridedamas per 2019 metus įsigytas turtas, atimamas per 2019 metus priskaičiuotas turto nusidėvėjimas bei atimami nurašymai/kiti per ataskaitinį laikotarpį įvykę pokyčiai. Remiantis skirtingu RAS bei RVA informacijos atskleidimo būdu, turtas negali būti palyginamas pagal įsigijimo vertes. Pagal RVA patikros procedūras RAS turto sąrašė nėra reikalavimo pateikti ataskaitinio laikotarpio nusidėvėjimo sąnaudų. Papildomai paprašius informacijos, Bendrovė pateikė metinio nusidėvėjimo duomenis pagal RVA nurodytas kategorijas. Atlikę analizės, tikrinimo bei perskaičiavimo procedūras, mes nustatėme, jog RAS turto sąrašė metinio nusidėvėjimo suma sutampa su ataskaitinio laikotarpio RVA informacija.

Mes patikrinome, ar bendra IMNT likutinė vertė bei kiekvienos nepaskirstomo turto kategorijos likutinė vertė ataskaitinio laikotarpio RAS turto sąrašė sutampa su ataskaitinio laikotarpio RVA informacija. Atlikę analizės, tikrinimo bei perskaičiavimo procedūras, mes nustatėme, jog pagal turto likutines vertes, atsižvelgiant į Aprašo EE 36.2. p.p. bei Aprašo GD 35.2. p.p. nurodytus patikimumo kriterijus, RVA yra pateikiami duomenys ir informacija, kuri tiksliai atspindi Įmonės finansinę būklę ir joje nėra reikšmingų klaidų ir nukrypimų.

Kadangi, kaip pateikiama Nepriklausomo auditoriaus išvadoje dėl 2019 m. finansinių ataskaitų audito, Bendrovė 2018-aisiais metais perkainavo ilgalaikį materialųjį turtą ir apskaitoje pripažino perkainojimo rezultata (pagal 16-ąjį TAS bei 13-ąjį TFAS), o RAS turto sąrašė yra pateikiama informacija, neįtraukiant turto perkainojimo vertės, RAS turto sąrašas bei BA informacija įsigijimo savikainos pagrindu negali būti palyginama, dėl reguliavimo ir finansinės apskaitos skirtumų.

Mes patikrinome, ar IMNT likutinė vertė 2019 m. gruodžio 31 dienai, RAS turto sąrašė sutampa su BA informacija, ir nustatėme, jog, atsižvelgiant į Aprašo EE 36.2. p.p. bei Aprašo GD 35.2. p.p. nurodytus patikimumo kriterijus, RAS turto sąrašė, o taip pat ir RVA, pateikti duomenys ir informacija, tiksliai atspindi Įmonės finansinę būklę ir joje nėra reikšmingų klaidų ir nukrypimų. Papildomai šios informacijos patikrinimui, rėmėmės Įmonės pateiktu (priedas Nr. 2) IMNT pagal RAS bei IMNT pagal BA verčių palyginimu.

2.2.1. Turto vertės, finansuotos dotacijomis (subsidijomis) ir vartotojų lėšomis, patikrinimas

RAS turto sąrašė pateikiama bendra turto įsigijimo vertė, finansuota dotacijomis (subsidijomis) sudaro 46 755 345 EUR ir bendra turto įsigijimo vertė vartotojų lėšomis (dujų) sudaro 60 202 041 EUR, bendra turto įsigijimo vertė vartotojų lėšomis (elektros) sudaro 230 291 943 EUR. Taikydami palyginimo, analizės bei perskaičiavimo procedūras, nustatėme, jog ši informacija sutampa su Įmonės buhalterinės apskaitos informacija.

RAS turto sąrašė pateikiama bendra turto likutinė vertė, finansuota dotacijomis (subsidijomis) sudaro 29 073 757 EUR ir bendra turto likutinė vertė vartotojų lėšomis (dujų) sudaro 55 241 031 EUR, bendra turto likutinė vertė vartotojų lėšomis (elektros) sudaro 175 959 565 EUR. Taikydami palyginimo, analizės bei perskaičiavimo procedūras, nustatėme, jog ši informacija sutampa su Įmonės buhalterinės apskaitos informacija.

Auditorių Bendrija

Per ataskaitinį laikotarpį GD sektoriuje įsigyta turto vienetų, finansuotų dotacijomis (subsidijomis) (nevertinant vartotojų lėšų) už 1 015 tūkst. EUR. Per ataskaitinį laikotarpį EE sektoriuje įsigyta turto vienetų, finansuotų dotacijomis (subsidijomis) (nevertinant vartotojų lėšų) už 2 545,8 tūkst. EUR. Taikydami palyginimo, analizės bei perskaičiavimo procedūras, nustatėme, jog ši informacija sutampa su Įmonės buhalterinės apskaitos informacija.

Atlikus analizės bei tvirtinimų gavimo procedūras, nustatyta, jog Bendrovės turto vienetai (pagal inventorinius numerius) nėra siejami su konkrečiais finansavimo šaltiniais, visos gautos lėšos už naujų vartotojų prijungimą yra apskaitomos bendroje sąskaitoje, o vėliau metodiškai išskaidomos pagal atskirtas turto grupes (EE) arba apskaitomos neskaidant (GD). Pagal Bendrovės pasirinktą reguliacinės apskaitos principą, bei remiantis Aprašu EE (20.1 punktas) ir Aprašu GD (19.1 punktas), Bendrovė neprivalo apskaityti vartotojų prijungimo įmokų pagal inventorinius. Remiantis tuo, kas išdėstyta ir atsižvelgiant į tai, kad Bendrovė neapskaito vartotojų prijungimo įmokų pagal inventorinius, ši patikros procedūra (iš per ataskaitinį laikotarpį įsigytų turto vienetų finansuotų vartotojų lėšomis patikrinti, ar RAS turto sąrašė pateikti finansavimo vartotojų lėšomis duomenys sutampa su BA informacija) nebuvo atlikta. Per ataskaitinį laikotarpį įsigytų turto vienetų finansuotų vartotojų lėšomis bendra suma RAS turto sąrašė sutampa su BA informacija.

2.2.2. Turto vertės, finansuotos ATL lėšomis, patikrinimas

Netaikoma.

2.2.3. Perkainotos turto vertės patikrinimas

Kaip išdėstyta, atsakant į 2.1.1. klausimą, Bendrovė 2018-aisiais metais perkainavo ilgalaikį materialųjį turtą ir apskaitoje pripažino turto perkainojimo rezultatą (pagal 16-ąjį TAS bei 13-ąjį TFAS). Per ataskaitinį 2019-ųjų metų laikotarpį, turto perkainojimas Bendrovėje atliktas nebuvo.

Remiantis Aprašo (EE, GD) 13.4.6, įmonei, vykdančiai ilgalaikio turto paskirstymą reguliuojamiems verslo vienetams ir paslaugoms (produktams), draudžiama priskirti ilgalaikio turto (bet kurios kategorijos) vertės pokytį dėl turto perkainojimo atlikto pagal Tarptautinių apskaitos standartų arba Verslo apskaitos standartų reikalavimus po 2001 m. gruodžio 31 d. Taikydami palyginimo, analizės bei tvirtinimų gavimo procedūras, mes nustatėme, jog ilgalaikio turto perkainojimas nėra priskiriamas prie reguliuojamųjų verslo vienetų ilgalaikio turto.

2.2.4. Nenaudojamo turto vertės patikrinimas

Remiantis Aprašo (EE, GD) 13.5.3, 13.5.7. p.p., į reguliuojamos paslaugos turto bazę draudžiama įtraukti nebaigtos statybos vertę, išskyrus strategiškai svarbių investicijų, padedančių siekti nacionalinės ir Europinės energetikos politikos tikslų, jei šių investicijų įtaka nebuvo įvertinta, skaičiuojant vidutinę svertinę kapitalo kainą, nenaudojamų, likviduotų, nurašytų, laikinai nenaudojamų (užkonservuotų), esančių atsargose turto vienetų vertę, išskyrus išnuomoto turto vertę, kuris, nevykdant nereguliuojamos veiklos, visa apimtimi būtų naudojamas įmonės reguliuojamoje veikloje bei nebenaudojamo ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies likutinę vertę po įgyvendintų investicijų, skirtų to ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies atstatymui (rekonstrukcijai) ar modernizavimui, išskyrus atvejus, kai Taryba priima atskirą sprendimą dėl tokio ilgalaikio turto likutinės vertės pripažinimo ekonomiškai pagrįsta investicijų derinimo metu. Analogiškus reikalavimus Įmonė yra numačiusi ir RAS aprašo 4.4.11., 4.4.12., 4.4.13. punktuose.

Nenaudojamo turto grupėje Įmonė yra įtraukusi išnuomotą turtą, jo likutinė vertė, kuri 2019 m. gruodžio 31 dienai sudarė 277 642 EUR, nėra įtraukta į reguliuojamo turto vertę. Šio turto sąrašas yra pateikiamas kaip priedas Nr. 3 Taikydami analizės ir palyginimo procedūras, mes įsitikinome, jog nenaudojamo turto įsigijimo vertė RAS turto sąrašė sutampa su buhalterinės apskaitos informacija ir Vadovybės patvirtinimais.

2.2.5. Nesuderinto turto vertės patikrinimas

Ataskaitinio laikotarpio pabaigai (2019 m. gruodžio 31 dienai) bendra nesuderinto GD turto likutinė vertė sudarė 3 875,4 tūkst. EUR, bendra nesuderinto EE turto likutinė vertė sudarė 37 939,4 tūkst. EUR. Bendra nesuderinto turto vertė (GD+EE) – 41 814,8 tūkst. EUR. Iš jų nebaigta statyba yra: ir ji nėra įtraukiama į reguliuojamo turto bazės dydį.

Mes, vadovaudamiesi Tarybos nutarimais (Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2019 m. bendrai derinamų investicijų gamtinių dujų sektoriuje sąrašo derinimo (2019 m. spalio 4 d., O3E-502) ir (Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2019 m. bendrai derinamų investicijų elektros energetikos sektoriuje sąrašo derinimo (2020 m. sausio 28 d., O3E-79) patikrinome turto vienetus (120 295 vnt.), kurie buvo suderinti per ataskaitinį laikotarpį ir nustatėme, jog visi per ataskaitinį laikotarpį suderinti turto vnt. yra nurodyti RAS turto sąrašė.

2.2.6. Akcininkų turtinių įnašų (IMNT) apskaitos patikrinimas

Netaikoma.

2.2.7. Kito nepaskirstomo turto vertės patikrinimas

Aprašo (EE, GD) 13.4.1., 13.4.2., 13.4.5., 13.4.7. p. p. įmonei, vykdančiai ilgalaikio turto paskirstymą reguliuojamiems verslo vienetams ir paslaugoms (produktams), draudžiama priskirti: prestižo vertę, investicinio turto vertę, kito ilgalaikio turto vertę, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti, įskaitant ilgalaikį turtą, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis, tyrimų, studijų ir panašaus pobūdžio nematerialaus turto vertę. Šios nuostatos yra išdėstytos Įmonės RAS Aprašo 4.4.1., 4.4.2., 4.4.5., 4.4.7., 4.4.10. punktuose.

Aprašo (EE, GD) 13.4.1., 13.4.2., 13.4.5., 13.4.7. p. p. išvardintos kategorijos, yra neaktualios, kadangi, tokio pobūdžio turto Įmonė neturi.

2.2.8. LRAIC koregavimo patikrinimas

Įmonė nuo 2016 m. taiko Elektros energijos perdavimo sistemos operatoriaus teikiamų paslaugų ir elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriaus teikiamų paslaugų ilgo laikotarpio vidutinių padidėjimo sąnaudų (LRAIC) apskaitos modelį, kuris remiasi prielaida, jog ilguoju laikotarpiu elektros energijos perdavimo sistemos operatoriaus ir skirstymo tinklų operatoriaus kaštai yra kintantys, todėl modelis suskaičiuoja tik tuos kaštus, kurie konkrečiai susiję su elektros energijos tinklo infrastruktūra, ir tik ta dalimi, kuria jis gali būti praktiškai optimizuojamas. Operaciniai kaštai, technologiniai nuostoliai ir kiti kaštai nėra LRAIC modelio objektas.

Įmonė ataskaitiniu laikotarpiu įtraukė investicijų į LRAIC modelio optimizuoto turto vertę, remiantis 2019 m. spalio mėn. 16 d. Tarybos pažyma Nr. O5E-517 „Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ skirstymo paslaugų vidutinės ir žemos įtampos tinklais kainų viršutinių ribų 2020 metams perskaičiavimo“.

Per ataskaitinį laikotarpį įvestų į eksploataciją investicijų į konkretų LRAIC modelio optimizuotą ir optimizuotiną turtą vertė istoriniais kaštais sudarė 34 463,3 tūkst. EUR (4 742,9 tūkst. EUR sudarė transformatoriai, 29 720,4 tūkst. EUR sudarė elektros linijos). LRAIC modelyje detalizuojančio turto sąraše nurodytos to turto vertės, įvertintos atstatomaisiais kaštais vertė sudarė 130 777,9 tūkst. EUR. Įmonės RAS aprašo 4.5. punktas apibrėžia, jog LRAIC modeliu optimizuoto ilgalaikio turto vertė ir nusidėvėjimo sąnaudos apskaitomos atstatomaisiais kaštais.

Remiantis Aprašo 13.5. punktu, elektros energetikos įmonė, vykdanči ilgalaikio turto paskirstymą, reguliuojamiems verslo vienetams ir paslaugoms (produktams), gali priskirti, bet į reguliuojamos paslaugos (produkto) turto vertę draudžiama įtraukti optimizuojant tinklo elementus ilgo laikotarpio vidutinių padidėjimo sąnaudų (LRAIC) modeliu. LRAIC apskaičiuoja leidžiamas pajamas optimaliam sumodeliuotam turtui pagal LRAIC modelį, nevertinant planuojamų naujų tikslinių investicijų per naują reguliavimo periodą, o reguliuojamiems perdavimo ir skirstymo verslo vieneto kaštams priskiriami ekonomiškai pagrįsti kaštai, būtini įmonės reguliuojamai veiklai vykdyti. Taikydami analizės, perskaičiavimo ir patikrinimo procedūras, mes įsitikinome, jog LRAIC modeliu sumodeliuotų turto vienetų likutinės vertės (istoriniais kaštais) nėra įtrauktos į reguliuojamų paslaugų turto vertę, kadangi Įmonė ataskaitiniu laikotarpiu įtraukė investicijų į LRAIC modelio optimizuoto turto vertę, remiantis 2019 m. spalio mėn. 16 d. Tarybos pažyma Nr. O5E-517 „Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ skirstymo paslaugų vidutinės ir žemos įtampos tinklais kainų viršutinių ribų 2020 metams perskaičiavimo“.

2.3.1. Nusidėvėjimo apskaitos patikrinimas (1)

Remiantis Aprašo (EE) 20 p. bei Aprašo (GD) 19 p., skaičiuodama ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas įmonė privalo taikyti Tarybos nustatytus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvus ir tiesiogiai proporcingą nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodą. Skaičiuodama reguliuojamos veiklos nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas, įmonė, turi vadovautis šiais principais:

- 1) Tarybos nustatyti ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvai taikomi visam reguliuojamoje veikloje naudojamam ilgalaikiam turtui, nepriklausomai nuo jo įsigijimo laiko ir vertės. Ilgalaikio turto, įsigyto už Europos Sąjungos fondų, dotacijų ir subsidijų, perkrovų pajamas ir joms prilygintas lėšas, nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas įmonė privalo skaičiuoti pagal konkrečiam turto vienetui taikomus nusidėvėjimo normatyvus;
- 2) Tais ilgalaikio turto vienetų atvejais, kai įvedami nauji ilgalaikio turto vienetai, kuriems Aprašų (EE, GD) 3 priede nenustatyti ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpiai, įmonė turi pasirinkti ir taikyti ekonomiškai pagrįstą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį, kol jis bus nustatytas Tarybos. Kai įmonės naujai įvedamam turto vienetui taikytas nusidėvėjimo normatyvas skiriasi nuo Tarybos nustatyto, įmonės turi taikyti Tarybos šiam turtui nustatytus nusidėvėjimo normatyvus;
- 3) Įmonė, suderinusi su Taryba, gali taikyti ilgesnius, nei Tarybos nustatyti ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvus. Išimtiniais atvejais, ekspertiniu vertinimu įvertinus atskirų turto vienetų būklę, gali būti pratęstas tik šių turto vienetų naudingo tarnavimo laikas, nekeičiant visos turto grupės nusidėvėjimo normatyvo ir apie tai informuojant Tarybą;
- 4) Įmonei įgyvendinus investicijas, kurios pagerina turto būklę, šio ilgalaikio turto ar jų grupės tarnavimo laikotarpis gali būti pratęstas įmonės ekspertų motyvuotu sprendimu. Tarybai nustačius, kitą nei

- energetikos įmonių ekspertų apskaičiuotą ilgalaikio turto ar jų grupės tarnavimo laikotarpį, įmonė, skaičiuodama nusidėvėjimo sąnaudas, privalo taikyti Tarybos nustatytą ilgalaikio turto ar jų grupės tarnavimo laikotarpį;
- 5) Iki Aprašo (EE, GD) įsigaliojimo dienos įsigytiems ilgalaikio turto vienetams Aprašų (EE, GD) 3 priede nustatyti ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvai taikomi šio ilgalaikio turto 2018 m. gruodžio 31 d. likutinei vertei, kuri vadovaujantis Aprašo (EE) 20 punkte, Aprašo (GD) 19 punkte nustatytais nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo principais nudėvima per likusį turto naudingo tarnavimo laiką;
 - 6) Ilgalaikio turto likutinė vertė, pradedant laikotarpiu, kada buvo patikslinta ir su Taryba suderinta nauja nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo norma, turi būti nudėvima per likusį patikslintą turto naudingo tarnavimo laiką;
 - 7) Įmonės įgyvendintos investicijos, kurios neprailgina esamo turto naudingo tarnavimo laiko, nusidėvėjimo skaičiavimo pabaigos data turi būti lygi turto vieneto ar jo komponentės, su kuriuo ši investicija susijusi (inventorinis numeris sutampa), naudingo tarnavimo laiko pabaigos datai. Jeigu tokios investicijos ir susijusio turto vieneto naudingo tarnavimo laikas reikšmingai skiriasi, įgyvendinant tokias investicijas turi būti vadovujamasi ekonominio naudingumo principu įvertinant galimas investavimo alternatyvas;
 - 8) Įmonės įgyvendintos investicijos, kurios prailgina esamo turto naudingo tarnavimo laiką, nusidėvėjimo skaičiavimo pabaigos data turi būti lygi turto vieneto komponentės, su kuria ši investicija susijusi (inventorinis numeris sutampa), naudingo tarnavimo laiko pabaigos datai, kuri yra atitinkamai prailginta, atsižvelgiant į įgyvendintos investicijos teikiamą naudą.

Įmonės RAS aprašo 4.2. punkte numatyta, jog ilgalaikio turto naudingas tarnavimo laikas perskaičiuotas pagal Tarybos patvirtintus normatyvus, įvertinus dėl rekonstrukcijos padidėjusią turto vertę ir prailgintą tarnavimo laiką, o pakeista ilgalaikio turto tarnavimo laiko pabaigos data lygi vienam iš didesniųjų dydžių: Tarybos nustatytas ilgalaikio turto tarnavimo normatyvas + pradinė ilgalaikio turto įsigijimo data arba mokestinėje Bendrovės apskaitoje esanti tarnavimo laiko pabaigos data. Ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laiko normatyvai yra pateikiami Aprašo (EE, GD) Priede Nr. 3 bei Įmonės RAS aprašo priede Nr. 2.

Taikydami analizės ir palyginimo procedūras, mes nustatėme, jog Įmonės RAS Aprašo priede Nr. 2 nurodyti naudojami ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvai ir nusidėvėjimo skaičiavimo pradžios momentas atitinka Aprašo (EE) 20 p. bei Aprašo (GD) 19 p. nuostatas bei Aprašo (EE, GD) priedo Nr. 3 pateikiamus Ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laiko normatyvus.

2.3.2. Nusidėvėjimo apskaitos patikrinimas (2)

Taikydami analizės ir palyginimo procedūras, mes nustatėme, jog Įmonės RAS Aprašo priede Nr. 2 nurodyti naudojami ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvai atitinka RAS turto sąraše pateikiamus ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvus, visiems turto vienetams.

Laikydami atrankos principų, taikytinų sutartoms procedūroms bei patikros procedūrų aprašu, iš kiekvienos IMNT grupės (ilgalaikis nematerialusis turtas (INT), ilgalaikis materialusis turtas (IMT): pastatai ir statiniai, mašinos, įranga ir įrenginiai, kiti įrenginiai, prietaisai ir įrankiai, transporto priemonės), mes atrinkome po 5 vnt. turto objektų, įsigytų per ataskaitinį laikotarpį, kurių reguliuojama (Įmonės lėšomis sukurta) įsigijimo vertė didžiausia, ir po 5 vnt. objektų, įsigytų per ataskaitinį laikotarpį, atsitiktine tvarka. Atrinktiems turto vienetams atlikome metinio nusidėvėjimo perskaičiavimą, remiantis RAS aprašo nuostatomis ir palyginome rezultatus su RAS turto sąrašo duomenimis. Taikydami perskaičiavimo ir palyginimo procedūras, atrinktiems vienetams duomenų neatitikimo nenustatėme. Atrankos vienetai bei atliktos perskaičiavimo ir palyginimo procedūros yra pateikiamos Priede Nr. 4 .

Taip pat iš kiekvienos IMNT grupės (ilgalaikis nematerialusis turtas (INT), ilgalaikis materialusis turtas (IMT): pastatai ir statiniai, mašinos, įranga ir įrenginiai, kiti įrenginiai, prietaisai ir įrankiai, transporto priemonės), mes atrinkome po 5 vnt. turto objektų, įsigytų per praėjusius ataskaitinius laikotarpius, kurių reguliuojama (Įmonės lėšomis sukurta) įsigijimo vertė didžiausia, ir po 5 vnt. objektų, įsigytų per praėjusius ataskaitinius laikotarpius, atsitiktine tvarka. Atrinktiems turto vienetams atlikome sukaupto nusidėvėjimo perskaičiavimą, remiantis RAS aprašo nuostatomis ir palyginome rezultatus su RAS turto sąrašo duomenimis. Taikydami perskaičiavimo ir palyginimo procedūras, atrinktiems vienetams duomenų neatitikimo nenustatėme. Atrankos vienetai bei atliktos perskaičiavimo ir palyginimo procedūros yra pateikiamos Priede Nr. 4.

Taikydami analizės ir palyginimo procedūras, mes nustatėme, jog Įmonės RAS Aprašo priede Nr. 2 nurodyti naudojami ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvai atitinka RAS turto sąrašė pateikiamus ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvus, visiems turto vienetams.

2.3.3. LRAIC nusidėvėjimo apskaitos patikrinimas

Remiantis Aprašo (EE) 30.21 p., elektros energetikos įmonei, vykdančiai sąnaudų paskirstymą, draudžiama reguliuojamų kainų paslaugoms (produktams) ir atitinkamiems verslo vienetams, į kurių sudėtį įeina reguliuojamų kainų paslaugos (produktai), priskirti šias nepaskirstomas sąnaudas: nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo Tarybos sprendimu neefektyviomis investicijomis pripažinto ilgalaikio turto ar jo dalies, išskyrus, išskyrus Energetikos įmonių investicijų projektų derinimo tvarkoje, patvirtintoje Komisijos 2009 m. liepos 10 d. nutarimu Nr. O3-100 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2003 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. O3-35 „Dėl Energetikos įmonių investicijų projektų derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“, numatytus atvejus.

Įmonės RAS aprašo 4.5. punktas apibrėžia, jog LRAIC modeliu optimizuoto ilgalaikio turto vertė ir nusidėvėjimo sąnaudos apskaitomos atstatomaisiais kaštais. LRAIC modeliu nusidėvėjimas yra priskaitomas 2018 m. spalio 17 d. Tarybos pažymos Nr. O5E-264- Dėl AB „Energos skirstymo operatorius“ paslaugų vidutinės ir žemos įtampos tinklais kainų viršutinių ribų 2019 metams perskaičiavimo pagrindu. Taikant perskaičiavimo ir tikrinimo procedūras, nustatyta, jog LRAIC optimizuoto turto vienetų faktinės metinės nusidėvėjimo sąnaudos atitinka ataskaitiniam laikotarpiui taikytinų LRAIC modelio detalizuojančio turto sąrašo duomenis.

Taikydami analizės ir palyginimo procedūras, nustatėme, jog LRAIC modeliu sumodeliuotų turto vienetų nusidėvėjimo sąnaudos (istoriniais kaštais) nėra priskiriamos reguliuojamų kainų paslaugoms (produktams) ir atitinkamiems verslo vienetams, į kurių sudėtį įeina reguliuojamų kainų paslaugos (produktai).

2.4.1. Pirminės turto paskirties priskyrimo patikrinimas

Aprašo 13.1.–13.3. p.p. apibrėžia, jog įmonė ilgalaikio turto vertę verslo vienetams turi paskirstyti tokia tvarka: kai ilgalaikis turtas yra naudojamas konkrečiam verslo vieneto veiklai užtikrinti ar konkrečiai paslaugai (produktui) teikti, ilgalaikio turto vertę elektros energetikos įmonė turi tiesiogiai priskirti konkrečiam verslo vienetui ir konkrečiai paslaugai (produktui); kai ilgalaikis turtas yra susijęs su keliais verslo vienetais ar keliomis paslaugomis (produktais), jo vertė paskirstoma netiesiogiai atitinkamiems verslo vienetams ir atitinkamoms paslaugoms (produktams) pagal tai, kokiu mastu ilgalaikis turtas naudojamas verslo vieneto veikloje ar paslaugos (produkto) veikloje, naudojant ekonomiškai pagrįstus paskirstymo kriterijus ir laikantis Aprašo 6 punkte nurodytų principų; kai ilgalaikis turtas yra naudojamas bendram veiklos palaikymui

(užtikrinimui), ilgalaikio turto vertę elektros energetikos įmonė turi proporcingai paskirstyti verslo vienetams ir paslaugoms, naudojant ilgalaikio turto paskirstymo kriterijus.

Įmonės RAS aprašo 4.1. punktas apibrėžia, jog Bendrovė ilgalaikio turto vertę Verslo vienetams paskirsto tokia tvarka: kai ilgalaikis yra naudojamas konkrečiam Verslo vieneto veiklai užtikrinti, ar konkrečiai paslaugai (produktui) teikti, ilgalaikio turto vertę Bendrovė tiesiogiai priskiria konkrečiam Verslo vienetui ir konkrečiai paslaugai (produktui); kai ilgalaikis turtas yra susijęs su keliais Verslo vienetais ar keliomis paslaugomis (produktais), jo vertę paskirstoma netiesiogiai atitinkamiems Verslo vienetams ir atitinkamoms paslaugoms (produktams) pagal tai, koku mastu ilgalaikis turtas naudojamas Verslo vieneto veikloje ar paslaugos (produkto) veikloje, naudojant Kriterijus; kai ilgalaikis turtas yra naudojamas bendrai veiklai palaikyti (užtikrinti), Bendrovė ilgalaikio turto vertę paskirsto Verslo vienetams ar paslaugoms (produktams) teikti naudojant Kriterijus. Kriterijai yra pateikiami kaip priedas Nr. 3 prie Įmonės RAS aprašo.

Bendrovės Aprašo 4.3. p. numato, jog Bendrovė paskirstydama ilgalaikį turtą reguliuojamiems verslo vienetams naudoja ataskaitinio laikotarpio metų pradžioje buvusią ilgalaikio turto likutinę vertę (reguliacinėje apskaitoje).

Laikydami atrankos principų, taikytinų sutartoms procedūroms bei patikros procedūrų aprašu, atsitiktine tvarka atrinkome po 5 turto vienetus iš tiesiogiai paslaugoms priskiriamo turto sąrašo kiekvienam verslo vienetui kiekvienoje sistemoje ir, taikydami paklausimų, patvirtinimų gavimo bei tikrinimo procedūras, mes nustatėme, jog kiekvienas atrinktas objektas yra priskirtas pagrįstai. Atrankos vienetai bei Įmonės paaiškinimai, kad turtas yra naudojamas konkrečiai paslaugai nurodytoje Sistemoje teikti, yra pateikiami Priede Nr. 5 esančiose lentelėse.

Laikydami atrankos principų, taikytinų sutartoms procedūroms bei patikros procedūrų aprašu, atsitiktine tvarka atrinkome po 5 turto vienetus iš netiesiogiai paslaugoms priskiriamo turto sąrašo kiekvienam sąnaudų centrui (netiesiogiai paskirstymo sąnaudų grupei) ir, taikydami paklausimų, patvirtinimų gavimo bei tikrinimo procedūras, mes nustatėme, jog kiekvienas atrinktas objektas yra priskirtas pagrįstai. Atrankos vienetai bei Įmonės paaiškinimai, kad turtas yra susijęs su tomis paslaugomis ir Sistemomis su kuriomis pagal RAS aprašą susietas DK straipsnis (išlaidų straipsnis), yra pateikiami Priede Nr. 5 esančiose lentelėse.

Bendram veiklos palaikymui yra naudojamas nematerialusis turtas, kurio atrinkti vienetai yra pateikiami kartu su tiesiogiai bei netiesiogiai paslaugoms priskiriamais turto objektais (Priede Nr. 5).

2.5.1. Turto paskirstymo kriterijų patikrinimas

Įmonės RAS aprašo 4.1. punktas apibrėžia, jog Bendrovė, nustatydamas turto paskirstymo kriterijai atitinka Įmonės RAS aprašo 2.4. papunktyje numatytus priešastingumo, kaupimo, objektyvumo, pastovumo, skaidrumo, naudingumo, patikimumo principus. Įmonė, nustatydamas kriterijus, naudoja finansinės apskaitos didžiosios knygos sąskaitų planą bei pajamų ir sąnaudų priskyrimo principus, detalizuojančius sąskaitų planą (straipsnių dimensija) ir leidžiančius įgyvendinti RAS keliamus reikalavimus. Nustatydamas Kriterijus Bendrovė naudoja: straipsnių dimensiją, ekspertinį vertinimą ir kitus veiklos rodiklius. Nustatydamas Kriterijų dydžius, Bendrovė naudoja objektyvią veiklos ir (arba) finansinę informaciją. Bendrovės naudojamų Kriterijų sąrašas, su jų skaičiavimo principais ir atnaujinimo informacija, pateiktas Įmonės RAS aprašo priede Nr. 3.

Taikydami analizės ir tikrinimo procedūras, mes įsitikinome, jog visi turto paskirstymo paslaugoms kriterijai, pateikiami RVA atitinka Įmonės RAS aprašą bei RAS aprašo priedo Nr. 3 informaciją, o visos naudojamos turto paskirstymo paslaugoms kriterijų reikšmės, apskaičiuotos pagal RAS aprašo nuostatas.

2.5.2. Turto vertės paskirstymo paslaugoms patikrinimas

Aprašo (EE, GD) 13.1.-13.3. p.p., numato, jog įmonė ilgalaikio turto vertę verslo vienetams turi paskirstyti tokia tvarka: kai ilgalaikis turtas yra naudojamas konkrečiam verslo vieneto veiklai užtikrinti ar konkrečiai paslaugai (produktui) teikti, ilgalaikio turto vertę elektros energetikos įmonė turi tiesiogiai priskirti konkrečiam verslo vienetui ir konkrečiai paslaugai (produktui); kai ilgalaikis turtas yra susijęs su keliais verslo vienetais ar keliomis paslaugomis (produktais), jo vertė paskirstoma netiesiogiai atitinkamiems verslo vienetams ir atitinkamoms paslaugoms (produktams) pagal tai, koku mastu ilgalaikis turtas naudojamas verslo vieneto veikloje ar paslaugos (produkto) veikloje, naudojant ekonomiškai pagrįstus paskirstymo kriterijus ir laikantis Aprašo 6 punkte nurodytų principų; kai ilgalaikis turtas yra naudojamas bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), ilgalaikio turto vertę elektros energetikos įmonė turi proporcingai paskirstyti verslo vienetams ir paslaugoms, naudojant ilgalaikio turto paskirstymo kriterijus. Koeficientų/kriterijų reikšmių nustatymo pagrindas yra pateikiamas priede Nr. 3 prie įmonės RAS aprašo.

Visiems 2.4.1 punkte atrinktiems turto vienetams, taikydami analizės ir tikrinimo procedūras, nustatėme, jog: RAS turto sąrašė tiesiogiai konkrečioms paslaugoms priskiriamas turtas buvo priskirtas atitinkamoms paslaugoms RVA. Netiesiogiai paslaugoms priskiriamas turtas iš DK sąskaitų (išlaidų straipsnių) buvo paskirstytas paslaugoms naudojant pagal RAS aprašo nuostatas apskaičiuotas paskirstymo kriterijų reikšmes ir RAS apraše nurodytas DK sąskaitų (išlaidų straipsnių) ir paslaugų sąsajas. Bendram veiklos palaikymui naudojamas turtas buvo paskirstytas paslaugoms naudojant pagal RAS aprašo nuostatas apskaičiuotas paskirstymo kriterijų reikšmes.

2.5.3. Kogeneracinio turto paskirstymo patikrinimas

Neaktualu.

2.5.4. Turto priskyrimo kitai reguliuojamajai ir nereguliuojamajai veikloms patikrinimas

Aprašo (EE) 15 p. apibrėžia, jog pajamos, kurias elektros energetikos įmonė gauna dėl išnuomoto turto, kuris visa apimtimi naudojamas elektros energetikos įmonės reguliuojamoje veikloje (t. y. tinklo elementai), privalo būti padalinamos ir lygiomis dalimis priskiriamos elektros energetikos įmonės reguliuojamai paslaugai (produktui), kuriai yra priskiriamas šis turtas, ir nereguliuojamos veiklos verslo vienetui. Tais atvejais, kai investicijos vykdomos dalyvaujant kitoms energetikos, elektroninių ryšių ar kitą infrastruktūrinę veiklą vykdančioms įmonėms, ta dalimi, kuria šios investicijos, susijusios su inžinerinių darbų sąnaudomis, turi būti paskirstomos tarp atitinkamą infrastruktūrinę veiklą vykdančių įmonių. 50 proc. pajamų, gautų iš kitų infrastruktūrinių įmonių dėl inžinerinių darbų sąnaudų pasidalinimo, yra įtraukiama į reguliuojamos paslaugos (produkto) reguliacinę turto vertę.

Aprašo (GD) 15 p. apibrėžia, jog pajamos, kurias gamtinių dujų įmonė gauna dėl išnuomoto kito, nei Aprašo 14 punkte nurodyto, reguliuojamoje veikloje naudojamo turto, privalo būti pilna apimti priskirtos gamtinių dujų įmonės teikiamai paslaugai (produktui), kuriai yra priskiriamas šis turtas.

Taikydami analizės ir tikrinimo procedūras, mes įsitikinome, jog nėra kitos reguliuojamosios ir nereguliuojamosios veiklos paslaugų, kurioms priskirtos pajamos, bet nėra priskirta jokie turto.

2.6.1. Nusidėvėjimo sąnaudų perkėlimo į RVA patikrinimas

Pagal RVA patikros procedūras RAS turto sąrašė nėra reikalavimo pateikti ataskaitinio laikotarpio nusidėvėjimo sąnaudų. Papildomai paprašius informacijos, Bendrovė pateikė metinio nusidėvėjimo duomenis pagal RVA nurodytas kategorijas. Palyginus papildomai pateiktus dokumentus prie RVA, pagrindžiančius turto nusidėvėjimo sąnaudų apskaičiavimą, nustatytas tinkamas ir teisingas nusidėvėjimo sąnaudų perkėlimas į RVA .

3. Pajamų tikrinimas (TU 9.3 p.p.)

3.1.1. Pajamų perkėlimo iš apskaitos registru patikrinimas

Vadovaujantis EE Aprašo 17.1 p.p. ir GD Aprašo 16.1 p.p., Įmonė veikloje patiriamas sąnaudas nustato pagal buhalterinės apskaitos registruose užfiksuotus įrašus, kuriais remiantis sudarytos finansinės ataskaitos (FA). Perkeldama duomenis iš buhalterinės apskaitos registru į Reguliavimo apskaitos sistemą, Įmonė privalo užtikrinti, kad būtų perkelti visi bei teisingi duomenys.

Įmonės RAS Aprašo 2.2 p. nurodyta, kad jis parengtas įgyvendinant Tarybos elektros aprašu ir Tarybos dujų aprašu nustatytus reikalavimus. Taipogi, Įmonės RAS Aprašo 5.1. p. numatyta, kad perkeldama duomenis iš buhalterinės apskaitos registru į RAS, Įmonė užtikrina, kad perkelti visi bei teisingi duomenys. Šiuo punktu Įmonė numato EE Aprašo 17.1 p.p. ir GD Aprašo 16.1 p.p. reikalavimų laikymąsi.

Taikydami analizės, palyginimo ir sisteminimo procedūras, mes palyginome ar bendra pajamų suma EE ir GD RVA Prieduose 1 ir 4 sutampa su finansinėmis ataskaitomis. Reguluojamos veiklos ataskaitose nurodyta pajamų suma straipsnio tikslumo už 2019 m. Reguluojamos veiklos ataskaitų duomenys nesutampa su finansinės ataskaitos duomenimis dėl finansinės ir reguliacinės apskaitos skirtumų.

3.2.1. Pajamų paskirstymo paslaugoms patikrinimas

Vadovaujantis EE ir GD Aprašo 11 p., Įmonė ataskaitinio laikotarpio pajamas turi paskirstyti verslo vienetams ir juos sudarančioms paslaugoms (produktams), remdamasi atsiskaitymų su klientais sistemos įrašais ir apmokėjimui išrašytų sąskaitų (sąskaitų tvarkymo sistemos) informacija. Jeigu ataskaitinio laikotarpio pajamų negalima tiesiogiai priskirti konkrečioms paslaugoms (produktams), pajamos paskirstomos naudojant atitinkamus pajamų paskirstymo kriterijus ir laikantis Aprašų 6 punkto principų: priežastingumo, kaupimo, objektyvumo, pastovumo, skaidrumo, naudingumo ir patikimumo. Pajamų priskyrimas Įmonėje vykdomas remiantis RAS Aprašo 2.4 p., 3 skyriumi, 5.1-5.5 p.; 5.13-5.15 p.

Vykdydama reguliavimo apskaitos atskyrimą, Įmonė vadovaujasi priežastingumo, kaupimo, objektyvumo, pastovumo, skaidrumo, naudingumo, patikimumo principais. Įmonė 2019 m. pajamas paskirsto pagal verslo vienetus. EE sektoriuje išskiriami elektros energijos skirstymo veiklos vienetą, elektros energijos tiekimo veiklos vienetą, kitos reguliuojamos veiklos verslo vienetą ir nereguluojamos veiklos verslo vienetą. GD sektoriuje išskiriami gamtinių dujų skirstymo veiklos verslo vienetą ir nereguluojamos veiklos verslo vienetą.

Bendra pajamų suma EE ir GD RVA Prieduose yra sulyginta su pirminiais pajamų registravimo šaltiniais. Duomenys reguliuojamos veiklos ataskaitos prieduose pateikiami paslaugoms. Pirminio pajamų priskyrimo metu pajamos priskiriamos išlaidų straipsnių lygmeniu. Atliekant analizės, perskaičiavimo ir sisteminimo procedūras, nustatyta, kad EE ir GD RVA duomenys sutampa su Įmonės didžiosios knygos duomenimis.

3.2.2. Reguluojamosios veiklos turto nuomos pajamų patikrinimas

Vadovaujantis EE Aprašo 15 p. ir GD Aprašo 14 p., pajamos, kurias Įmonė gauna dėl išnuomoto turto, kuris visa apimtimi naudojamas Įmonės reguliuojamoje veikloje, privalo būti padalinamos ir lygiomis dalimis priskiriamos Įmonės reguliuojamai paslaugai (produktui), kuriai yra priskiriamas šis turtas, ir nereguluojamos veiklos verslo vienetui. Tais atvejais, kai investicijos vykdomos dalyvaujant kitoms energetikos, elektroninių ryšių ar kitą infrastruktūrinę veiklą vykdančioms įmonėms, ta dalimi, kuria šios investicijos, susijusios su inžinerinių darbų sąnaudomis, turi būti paskirstomos tarp atitinkamą infrastruktūrinę veiklą vykdančių įmonių. 50 proc. pajamų, gautų iš kitų infrastruktūrinių įmonių dėl inžinerinių darbų sąnaudų pasidalinimo, yra įtraukiami į reguliuojamos paslaugos (produkto) reguliacinę turto vertę.

Pajamos, kurias Įmonė gauna dėl išnuomoto kito, nei EE Aprašo 15 p. ir GD Aprašo 14 p. nurodyto, reguliuojamoje veikloje naudojamo turto, privalo būti pilna apimti priskirtos elektros energetikos įmonės teikiamai paslaugai (produktui), kuriai yra priskiriamas šis turtas.

Įmonė, taisyklės dėl reguliuojamosios veiklos turto nuomos pajamų yra aprašiusi RAS Aprašo 5.5 punktu.

EE sektoriuje pajamos pasidalija pusiau tarp skirstymo veiklos ir nereguluojamos veiklos verslo vienetų. Šio sektoriaus atžvilgiu, EE Aprašo 15 p. nuostatos ir RAS Aprašo 5.5 punkto nuostatos yra išlaikytos. GD sektoriuje nėra vykdoma reguliuojamosios veiklos turto nuoma, todėl nėra fiksuojamos reguliuojamosios veiklos turto nuomos pajamos.

4. Darbo užmokesčio sąnaudų tikrinimas (TU 9.4 p.p.)

4.1.1. DU sąnaudų suvestinės duomenų patikrinimas (1)

Vadovaujantis EE Aprašo 17.1 p.p. ir GD Aprašo 16.1 p.p., Įmonė patiriamas sąnaudas nustato vadovaudamasi buhalterinės apskaitos registruose užfiksuotais įrašais, kuriais remiantis sudarytos finansinės ataskaitos. Perkeldama duomenis iš buhalterinės apskaitos registru į Reguliavimo apskaitos sistemą, Įmonė privalo užtikrinti, kad būtų perkelti visi bei teisingi duomenys.

Įmonės RAS Aprašo 2.2 p. nurodyta, kad jis parengtas įgyvendinant Tarybos elektros aprašu ir Tarybos dujų aprašu nustatytus reikalavimus. Taipogi, Įmonės RAS Aprašo 5.1. p. numatyta, kad perkeldama duomenis iš buhalterinės apskaitos registru į RAS, Įmonė užtikrina, kad perkelti visi bei teisingi duomenys. Šiuo punktu Įmonė numato EE Aprašo 17.1 p.p. ir GD Aprašo 16.1 p.p. reikalavimų laikymąsi.

Analizuojamiems duomenims, taikydami analizės, sisteminimo ir sulyginimo procedūras, mes įsitikinome, kad techninės užduoties priedo darbo užmokesčio suvestinės stulpelio E, kuriame pateikiama didžiosios knygos sąnaudų suma, atitinka Įmonės buhalterinės apskaitos duomenis. Identifikuota suma yra 46 003 368 EUR. Techninės užduoties priedo darbo užmokesčio suvestinės stulpelio G, kuriame pateikiama reguliuojamos veiklos ataskaitos sąnaudų suma 45 804 417 EUR lygi EE RVA Priede 4 sąnaudų pogrupio Nr. II.7.1, kurio dydis 33 687 253 EUR, ir GD RVA Priede 4 sąnaudų pogrupio Nr. II.7.1, kurio dydis 12 117 163 EUR, sumai.

Procedūrų atlikimo metu nukrypimų ir reikšmingų neatitikimų nenustatyta. Techninės užduoties Priedo 8.1 stulpelyje F atskleistų DU sąnaudų koregavimų paaiškinimai pateikiami Ataskaitos priede Nr. 6.

4.1.2. DU sąnaudų suvestinės duomenų patikrinimas (2)

Vadovaujantis EE Aprašo 17.1 p.p. ir GD Aprašo 16.1 p.p., Įmonė patiriamas sąnaudas nustato vadovaudamasi buhalterinės apskaitos registruose užfiksuotais įrašais, kuriais remiantis sudarytos finansinės ataskaitos. Perkeldama duomenis iš buhalterinės apskaitos registru į Reguliavimo apskaitos sistemą, Įmonė privalo užtikrinti, kad būtų perkelti visi bei teisingi duomenys.

Įmonės RAS Aprašo 2.2 p. nurodyta, kad jis parengtas įgyvendinant Tarybos elektros aprašu ir Tarybos dujų aprašu nustatytus reikalavimus. Taipogi, Įmonės RAS Aprašo 5.1. p. numatyta, kad perkeldama duomenis iš buhalterinės apskaitos registru į RAS, Įmonė užtikrina, kad perkelti visi bei teisingi duomenys. Šiuo punktu Įmonė numato EE Aprašo 17.1 p.p. ir GD Aprašo 16.1 p.p. reikalavimų laikymąsi.

Taikydami duomenų sulyginimo ir sisteminimo procedūrą, nustatėme, kad techninės užduoties priedo darbo užmokesčio suvestinės stulpelio E, kuriame pateikiama didžiosios knygos pajamų suma, yra lygi 46 003 368 EUR. Ši suma sulyginta su darbo užmokesčio žiniaraščio bendra suma už 2019 m., kuri yra 51 777 816 EUR. Priede Nr. 7 yra pateikiami Įmonės paaiškinimai pagal kiekvieną turiniu unikalų skirtumą.

4.2.1. Pirminio DU sąnaudų priskyrimo patikrinimas

Vadovaujantis EE Aprašo 23.1-23.3 p.p. ir GD Aprašo 22.1-22.3 p.p., Įmonė visas patiriamas sąnaudas galutinių paslaugų (produktų) atžvilgiu, laikydamosi Aprašų 6 punkte nurodytų principų, privalo priskirti vienai iš kategorijų: tiesioginių sąnaudų kategorijai; netiesioginių sąnaudų kategorijai; bendrųjų sąnaudų kategorijai. Įmonė RAS Aprašo 5.9 punktu nurodo, kad patiriamas sąnaudas galutinių paslaugų (produktų) ir verslo vienetų atžvilgiu skirsto į tiesioginių sąnaudų; netiesioginių sąnaudų; bendrųjų sąnaudų ir nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijas.

Atsižvelgiant į Bendrovės pasirinktą reguliacinės apskaitos principą, kuriuo remiantis Bendrovė pirminį sąnaudų priskyrimą vykdo išlaidų straipsnių lygyje, todėl tiesioginio, netiesioginio ir bendram veiklos palaikymui DU vieneto priskyrimo nėra, TU 4.2.1 a dalis (iš tiesiogiai paslaugoms priskiriamų DU vienetų atsitiktine tvarka atrinkome po 2 DU vienetus kiekvienam verslo vienetui) ir c dalis (iš bendram veiklos palaikymui priskiriamų DU vienetų sąrašo atrinkti 5 DU vienetus ir patikrinti, ar DU vieneto sąnaudų suma DU suvestinėje sutampa buhalterinės apskaitos duomenimis) nebuvo atliktos. TU 4.2.1 b dalis (iš netiesiogiai paslaugoms paskirstomų DU vienetų atsitiktine tvarka atrinkti 5 (penkis) DU vienetus ir patikrinti ar DU vieneto sąnaudų suma DU suvestinėje sutampa su buhalterinės apskaitos duomenimis) atlikta pasirinkus atsitiktine tvarka 5 DU vienetus (padalinius).

Atlikus sulyginimo procedūrą, nustatėme, kad DU vieneto sąnaudų suma DU žiniaraštyje nesutampa su buhalterinės apskaitos duomenimis, kadangi dalis sąnaudų apskaitoma tiesiogiai apskaitos sistemoje Scala, tai yra DU žiniaraštis neapimta tokių DU sąnaudų kaip stebėtojų tarybos narių atlygio, atostogų rezervo skaičiavimų, aktuarinių skaičiavimų ir kt.) . Skirtumui pagrįsti Bendrovė pateikė paaiškinimus (Priedas Nr. 8).

4.2.2. DU sąnaudų priskyrimo kitai reguliuojamajai ir nereguliuojamajai veikloms patikrinimas

Vadovaujantis EE Aprašo 22 p. ir GD Aprašo 21 p., Įmonė, skaičiuodama teikiamų paslaugų (produktų) sąnaudas pagal Aprašus, privalo, laikydamasi priešastingumo principo, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstyti paslaugoms (produktams), sudarančioms verslo vienetus. Jeigu tiesioginis paskirstymas nėra galimas, Įmonė, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstydama paslaugoms (produktams), privalo naudoti atitinkamus sąnaudų paskirstymo kriterijus. Nustatydamą sąnaudų paskirstymo kriterijų dydžius, Įmonė turi naudoti objektyvią veiklos ir (arba) finansinę informaciją bei laikytis Aprašų 6 punkte nustatytų principų, ypač priešastingumo principo.

Priskirdama DU sąnaudas veikloms, Įmonė vadovaudamasi RAS Aprašo 5.6-5.8 punktais, kurie atitinka EE Aprašo 22 p. ir GD Aprašo 21 p.

Taikydami analizės ir tikrinimo procedūras, mes įsitikinome, kad nėra kitos reguliuojamosios ir nereguliuojamosios veiklos paslaugų, kurioms priskirtos pajamos, bet nėra priskirta DU sąnaudų.

4.3.1. DU sąnaudų perkėlimo į RVA patikrinimas

Vadovaujantis EE Aprašo 6.7 p.p., 36.2 p.p. ir GD Aprašo 6.7, 35.2 p.p., Įmonė, įgyvendindama apskaitos atskyrimą, privalo vadovautis patikimumo principu – Įmonė turi užtikrinti, kad pateikiama informacija tiksliai atspindėtų Įmonės finansinę būklę, joje nebūtų klaidų ir nukrypimų nuo teisės aktų reikalavimų. Įmonė turi suformuoti ir naudoti tokią reguliavimo apskaitos sistemą, kurios teikiama informacija Komisijai leistų visiškai įsitikinti Apskaitos atskyrimo taisyklių, nurodytų EE Aprašo 5–16 punktuose ir GD Aprašo 5–15 punktuose, vykdymu ir sąnaudų paskirstymo taisyklių, nurodytų šio EE Aprašo 17–34 punktuose ir GD Aprašo 16–29 punktuose vykdymu. Reguliavimo apskaitos sistemos teikiama informacija turi atitikti patikimumo kriterijų – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi tiksliai atspindėti elektros energetikos įmonės finansinę būklę, jose neturi būti reikšmingų klaidų ir nukrypimų.

Taikydami analizės ir tikrinimo procedūras, mes palyginome TU 8.1 darbo užmokesčio suvestinės G stulpelio sumą su RVA duomenimis ir įsitikinome, kad DU sąnaudų perkėlimas į RVA atliktas vadovaujantis EE Aprašo 6.7 p.p., 36.2 p.p., GD Aprašo 6.7, 35.2 p.p. ir RAS Aprašo 2.4.7 p.p. ir 6.1 p.p. Perkelti duomenys yra tikslūs ir teisingi.

5. Sąnaudų tikrinimas (TU 9.5 p.p.)**5.1.1. Sąnaudų perkėlimo iš apskaitos registru patikrinimas**

Vadovaujantis EE Aprašo 17.1 p.p., ir GD Aprašo 16.1 p.p., Įmonė patiriamas sąnaudas nustato vadovaudamasi buhalterinės apskaitos registruose užfiksuotais įrašais, kuriais remiantis sudarytos finansinės ataskaitos. Perkeldama duomenis iš buhalterinės apskaitos registru į Reguliavimo apskaitos sistemą, Įmonė privalo užtikrinti, kad būtų perkelti visi bei teisingi duomenys.

Įmonės RAS Aprašo 2.2 p. nurodyta, kad jis parengtas įgyvendinant Tarybos elektros aprašu ir Tarybos dujų aprašu nustatytus reikalavimus. Taipogi, Įmonės RAS Aprašo 5.1. p. numatyta, kad perkeldama duomenis iš buhalterinės apskaitos registru į RAS, Įmonė užtikrina, kad perkelti visi bei teisingi duomenys. Šiuo punktu Įmonė numato EE Aprašo 17.1 p.p. ir GD Aprašo 16.1 p.p. reikalavimų laikymąsi.

Mes patikrinome, taikydami palyginimo procedūrą, ir įsitikinome, kas užpildyto TU Priedo 8.2 stulpelio F suma (EE sektoriui) yra lygi 428 890 824 EUR ir sutampa su EE RVA Priedų 1 ir 4 duomenimis.

Taikant palyginimo ir perskaičiavimo procedūras buvo patikrinta ar užpildyto TU Priedo 8.2 stulpelio F suma (GD sektoriui) sutampa su GD RVA Priedais 1 ir 4. Nustatėme, kad TU Priedo 8.2 stulpelio F suma (GD sektoriui) yra lygi 45 385 970 EUR ir sutampa su GD RVA Priedų 1 ir 4 duomenimis. TU Priedo 8.2 bendra suma sutampa su GD RVA Priedo 1 eilučių „II Sąnaudos“ ir „III Nepaskirstytinos sąnaudos“ bendra sąnaudų suma, kadangi eilutėje „II Sąnaudos“ sumuojamos tik paskirstomosios sąnaudos. Paskirstomųjų sąnaudų ir nepaskirstytinų sąnaudų suma GD RVA Prieduose 1 ir 4 sutampa.

Taikydami palyginimo ir perskaičiavimo procedūras patikrinome ir įsitikinome, kad užpildyto TU Priedo 8.2 stulpelio D suma (475 301 414 EUR) sutampa su buhalterinės apskaitos (BA) informacija. Įsitikinome, kad sąnaudų perkėlimas iš apskaitos registru atliktas teisingai.

5.2.1. Sąnaudų grupavimo patikrinimas

Vadovaujantis EE Aprašo 17 p. ir GD Aprašo 16 p., Įmonė veikloje patiriamas sąnaudas nustato vadovaudamasi buhalterinės apskaitos registruose užfiksuotais įrašais, kuriais remiantis buvo sudarytos finansinės ataskaitos. Perkeldama duomenis iš buhalterinės apskaitos registru į reguliavimo apskaitos sistemą, Įmonė privalo užtikrinti, kad būtų perkelti visi bei teisingi duomenys; suskirstyti perkeliamas sąnaudas į EE Aprašo 18 punkte ir GD Aprašo 17 punkte nurodytas sąnaudų grupes, remdamasi sąnaudų vienuarūšiškumu (homogeniškumu); užtikrinti, kad reguliavimo apskaitos sistemoje būtų galimybė patikrinti sąnaudų perkėlimo išsamumą bei teisingumą.

Vadovaujantis EE Aprašo 18 p. ir GD Aprašo 18 p., Įmonės patiriamos sąnaudos turi būti suskirstytos į šias sąnaudų grupes: elektros energijos įsigijimo sąnaudos; kuro elektros energijos gamybai sąnaudos; apyvartinių taršos leidimų įsigijimo sąnaudos; elektros energijos technologinėms ir savosioms reikmėms įsigijimo sąnaudos; nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos; finansinės sąnaudos (išskyrus palūkanas); remonto, techninės priežiūros ir eksploatavimo sąnaudos; personalo sąnaudos; rinkodaros ir pardavimų sąnaudos; mokesčių sąnaudos; administracinės sąnaudos; kitos paskirstomosios sąnaudos; nepaskirstomosios sąnaudos.

Įmonės RAS Aprašo 5.2 p. apibrėžia, kad Įmonė visas pajamas ir patiriamas sąnaudas galutinių paslaugų (produktų) atžvilgiu, paskirsto į Reikalavimų pajamų ir sąnaudų ataskaitų prieduose nurodytas grupes ir pogrupius (kur leidžiama ir reikalinga juos papildant ar detalizuojant).

Mes patikrinome, taikydami palyginimo procedūrą, ir įsitikinome, kas užpildyto TU Priedo 8.2 stulpelio F informacija atitinka EE RVA Priedo 4 duomenis.

Taikant palyginimo procedūrą buvo patikrinta ar užpildyto TU Priedo 8.2 stulpelio F informacija sutampa su GD RVA Priedo 4 duomenimis. Nustatėme, kad TU Priedo 8.2 stulpelio F informacija atitinka GD RVA Priedo 4 duomenis.

Tikrinant TU Priedo 8.2 stulpelių B ir C sąsają su RAS Aprašo duomenis, atliekamos analizės ir palyginimo procedūros. Sutikrinus sąnaudų grupių ir pogrupių bei DK sąskaitų (dimensijų) informaciją su atitinkama RAS Aprašo 5 dalies informacija ir RAS Aprašo Priedo 4 duomenimis, nustatyta, kad sąsajos techninės užduoties priedo ir RAS Aprašo priedo yra tikslios ir nėra reikšmingų klaidų ir nukrypimų.

Atliekant atitikimo tikrinimą TU Priedo 8.2 stulpelių C ir D su DK ir DK dimensijų duomenis, atliekamos analizės, perskaičiavimo ir palyginimo procedūros. Sutikrinus DK sąskaitų (dimensijų) ir DK sumų informaciją su DK informacija, nustatyta, kad duomenys yra tikslūs ir nėra reikšmingų klaidų ir nukrypimų. Priede Nr. 9 pateikiame Bendrovės paaiškinimus, visiems reikšmingiems (>10 proc. koreguojamos sumos vertės) TU Priedo 8.2 stulpeliuose E atskleistiems pirminio sąnaudų grupavimo koregavimams.

5.3.1. Nepaskirstomųjų sąnaudų patikrinimas (1)

Sąnaudų priskyrimas nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijai yra atliekamas vadovaujantis EE Aprašo 29-34 punktais ir GD Aprašo 28-38 punktais. Įmonė, vykdydama nepaskirstomųjų sąnaudų priskyrimą, vadovaujasi aukščiau nurodytais Aprašų punktais ir Įmonės RAS Aprašo 5.9.4 p.p., kuriame nurodoma, kad Įmonė visas patiriamas sąnaudas galutinių paslaugų (produktų) ir Verslo vienetų atžvilgiu, paskirsto į tiesioginių, netiesioginių, bendrųjų ir nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijas. Nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurios nurodytos RAS Aprašo 5.17 papunkčiuose bei neatitinka 5.14 ir 5.15 papunkčiuose nurodytų sąlygų ir apribojimų, kad būtų įtrauktos į reguliuojamų veiklos verslo vienetų sąnaudas.

Naudojant, skaičiavimo, analizės ir palyginimo procedūras, patikrinome, Įmonės užpildyto TU Priedo 8.3 elektros energijos sektoriaus duomenimis. Nustatyta nepaskirstomųjų sąnaudų suma lygi 9 919 236 EUR. EE RVA Priede 4 atvaizduota suma lygi 9 844 449 EUR. Sumų skirtumas yra 74 787 EUR.

Skirtumas atsiranda, nes EE RVA Priede 4 nėra atvaizduojami TU Priedo 8.3 straipsniai:

- 6.2. 0,61 proc. elektros energetikos skirstymo veiklą vykdančios įmonės verslo vieneto veiklos sąnaudų, nurodytų Aprašo 18.6–18.11 papunkčiuose (suma 71 273 EUR);
- 6.3. 3,2 proc. elektros energetikos visuomeninio tiekimo veiklą vykdančios įmonės verslo vieneto veiklos sąnaudų, nurodytų Aprašo 18.6–18.11 papunkčiuose (suma 3 514 EUR).

Pasitelkiant skaičiavimo, analizės ir palyginimo procedūras, patikrinome, Įmonės užpildyto TU Priedo 8.3 gamtinių dujų sektoriaus duomenimis. Nustatyta nepaskirstomųjų sąnaudų suma lygi 7 871 111 EUR. GD RVA Priede 4 atvaizduota suma lygi 7 780 387 EUR. Sumų skirtumas yra 90 724 EUR.

Skirtumas atsiranda, nes straipsniai 2518 ir 2524 (GD nepaskirstytina suma 90 723,53 EUR), atsispindi prie nepaskirstytinų Personalo išlaidų.

5.3.2. Nepaskirstomųjų sąnaudų patikrinimas (2)

Sąnaudų priskyrimas nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijai yra atliekamas vadovaujantis EE Aprašo 29-34 punktais ir GD Aprašo 28-38 punktais. Įmonė, vykdydama nepaskirstomųjų sąnaudų priskyrimą, vadovaujasi aukščiau nurodytais Aprašų punktais ir Įmonės RAS Aprašo 5.9.4 p.p., kuriame nurodoma, kad Įmonė visas patiriamas sąnaudas galutinių paslaugų (produktų) ir Verslo vienetų atžvilgiu, paskirsto į tiesioginių, netiesioginių, bendrųjų ir nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijas. Nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurios nurodytos RAS Aprašo 5.17 papunkčiuose bei neatitinka 5.14 ir 5.15 papunkčiuose nurodytų sąlygų ir apribojimų, kad būtų įtrauktos į reguliuojamų veiklos verslo vienetų sąnaudas.

Auditorių Bendrija

Vadovaujantis EE Aprašo 29-34 punktais ir GD Aprašo 28-38 punktais, bei Įmonės RAS Aprašo 5.9.4 papunkčiu, sutikrinome sąnaudų paskirstymą ir nenustatėme tokių sąnaudų, kurios turi būti papildomai priskirtos nepaskirstomosioms sąnaudoms dėl viršytų apribojimų.

5.3.3. Nepaskirstomųjų sąnaudų patikrinimas (3)

Sąnaudų priskyrimas nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijai yra atliekamas vadovaujantis EE Aprašo 29-34 punktais ir GD Aprašo 28-38 punktais. Įmonė, vykdydama nepaskirstomųjų sąnaudų priskyrimą, vadovaujasi aukščiau nurodytais Aprašų punktais ir Įmonės RAS Aprašo 5.9.4 p.p., kuriame nurodoma, kad Įmonė visas patiriamas sąnaudas galutinių paslaugų (produktų) ir Verslo vienetų atžvilgiu, paskirsto į tiesioginių, netiesioginių, bendrųjų ir nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijas. Nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurios nurodytos RAS Aprašo 5.17 papunkčiuose bei neatitinka 5.14 ir 5.15 papunkčiuose nurodytų sąlygų ir apribojimų, kad būtų įtrauktos į reguliuojamų veiklos verslo vienetų sąnaudas.

Mes gavome visų DK sąskaitų išrašus, priskirtų EE RVA Priedo 4 sąnaudų pogrupiams II.7.5; II.7.6; II.7.7; II.7.8; II.7.9; II.9.3; II.10.1; II.10.2; II.10.13; II.11.5, II.12.8 ir GD RVA Priedo 4 sąnaudų pogrupiams II.7.5; II.7.6; II.7.7; II.7.8; II.7.9; II.9.1; II.9.2; II.9.12; II.11.1; II.12.9 už 2019 m.

Atsižvelgiant į Bendrovės pasirinktą reguliacinės apskaitos principą, TU procedūros 5.3.3 a dalies (visiems individualiai reikšmingiems (>5 proc. atitinkamos DK sąskaitos bendros sumos už laikotarpį) apskaitos įrašams patikrinti ar sąnaudos neturėtų būti priskirtos nepaskirstomosioms) ir b dalies (iš individualiai nereikšmingų sąskaitos įrašų atsitiktine tvarka atrinkti 5 įrašus ir patikrinti ar sąnaudos neturėtų būti priskirtos nepaskirstomosioms) atlikti nėra galimybės, tačiau siekiant įsitikinti, kad Bendrovė teisingai priskyrė/ nepriskyrė sąnaudas nepaskirstomosioms sąnaudoms buvo atliktos šios procedūros (Priedas Nr. 10):

- a) DK išlaidų straipsnių lygmeniu atsirinkome individualiai reikšmingus (>5 proc. nuo DK išlaidų straipsnių, priklausiančių atitinkamai RVA 4 priedo sąnaudų grupei, bendros sumos už 2019 m.) apskaitos įrašus. Gavome Bendrovės paaiškinimus, kuo remiantis sąnaudos paskirstomos verslo vienetams. Jokių reikšmingų klaidų ir nukrypimų nenustatėme.
- b) turint išlaidų straipsnių lygmeniu nustatytus apskaitos įrašus, iš individualiai nereikšmingų straipsnių įrašų atsitiktine tvarka atrinkome 5 įrašus ir gavome Bendrovės paaiškinimus, kuo remiantis sąnaudos paskirstomos verslo vienetams. Jokių reikšmingų klaidų ir nukrypimų nenustatėme.

5.4.1. Pirminio sąnaudų priskyrimo patikrinimas (1)

Vadovaujantis EE Aprašo 22-23 p. ir GD Aprašo 21-22 p., Įmonė, skaičiuodama teikiamų paslaugų (produktų) sąnaudas pagal Aprašą, privalo, laikydamosi priešastingumo principo, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstyti paslaugoms (produktams), sudarančioms verslo vienetus. Jeigu tiesioginis paskirstymas nėra galimas, Įmonė, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstydama paslaugoms (produktams), privalo naudoti atitinkamus sąnaudų paskirstymo kriterijus. Nustatydama sąnaudų paskirstymo kriterijų dydžius, Įmonė turi naudoti objektyvią veiklos ir (arba) finansinę informaciją bei laikytis Aprašo 6 punkte nustatytų principų, ypač priešastingumo principo.

Įmonė visas patiriamas sąnaudas galutinių paslaugų (produktų) atžvilgiu, laikydamosi Aprašo 6 punkte nurodytų principų, privalo priskirti vienai iš kategorijų: tiesioginių sąnaudų; netiesioginių sąnaudų; bendrųjų sąnaudų; nepaskirstomųjų sąnaudų. Vykdydama veiklą, Įmonė patiriamas sąnaudas taip pat skirsto tiesioginių

sąnaudų; netiesioginių sąnaudų; bendrųjų sąnaudų; nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijoms vadovaudamasi RAS Aprašo 5.9 punktu.

Mes patikrinome, taikydami palyginimo procedūrą, ir įsitikinome, kas užpildyto TU Priedo 8.4 stulpelio F informacija EE sektoriui (vertinant detaliausiu lygmeniu) atitinka EE RVA Priedo 4 duomenis.

Taikant palyginimo procedūrą buvo patikrinta ar užpildyto TU Priedo 8.4 stulpelio F informacija sutampa su GD RVA Priedo 4 duomenimis. Nustatėme, kad TU Priedo 8.4 stulpelio F informacija GD sektoriui (vertinant detaliausiu lygmeniu) atitinka GD RVA Priedo 4 duomenis.

Taikydami palyginimo procedūrą, mes patikrinome ir įsitikinome, kad užpildyto TU Priedo 8.4 stulpelio D informacija EE sektoriui (vertinant detaliausiu lygmeniu) atitinka buhalterinės apskaitos duomenis.

Siekiant nustatyti ar detaliausiu lygmeniu sulyginama TU Priedo 8.4 stulpelio D informacija atitinka buhalterinės apskaitos duomenis, buvo atliekama palyginimo procedūra. Nustatėme, kad TU Priedo 8.4 stulpelio D duomenų sektoriaus informacija atitinka buhalterinės apskaitos duomenis.

Priede Nr. 11 pateikiame Bendrovės paaiškinimus, visiems reikšmingiems (>10 proc. koreguojamos sumos vertės) TU Priedo 8.4 stulpeliuose E atskleistiems pirminio sąnaudų grupavimo koregavimams.

5.4.2. Pirminio sąnaudų priskyrimo patikrinimas (2)

Vadovaujantis EE Aprašo 22-23 p. ir GD Aprašo 21-22 p., Įmonė, skaičiuodama teikiamų paslaugų (produktų) sąnaudas pagal Aprašą, privalo, laikydamosi priešastingumo principo, atskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstyti paslaugoms (produktams), sudarančioms verslo vienetus. Jeigu tiesioginis paskirstymas nėra galimas, Įmonė, atskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstydama paslaugoms (produktams), privalo naudoti atitinkamus sąnaudų paskirstymo kriterijus. Nustatydamą sąnaudų paskirstymo kriterijų dydžius, Įmonė turi naudoti objektyvią veiklos ir (arba) finansinę informaciją bei laikytis Aprašo 6 punkte nustatytų principų, ypač priešastingumo principo.

Įmonė visas patiriamas sąnaudas galutinių paslaugų (produktų) atžvilgiu, laikydamosi Aprašo 6 punkte nurodytų principų, privalo priskirti vienai iš kategorijų: tiesioginių sąnaudų; netiesioginių sąnaudų; bendrųjų sąnaudų; nepaskirstomųjų sąnaudų. Vykdydama veiklą, Įmonė patiriamas sąnaudas taip pat skirsto tiesioginių sąnaudų; netiesioginių sąnaudų; bendrųjų sąnaudų; nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijoms vadovaudamasi RAS Aprašo 5.9 punktu.

Remiantis TU priedo 8.4 stulpelio D informacija trims tiesioginių sąnaudų paslaugoms (Elektros energijos skirstymo veiklos verslo vienetas, Skirstymas vidutinės (35-6 KV) įtampos tinklais; Kitos Reguluojamosios veiklos verslo vienetas, Kita reguliuojama; Gamtinių dujų skirstymo veiklos verslo vienetas, Skirstymo paslauga) gavome DK sąskaitų išrašus už 2019 m. laikotarpį ir atsitiktine tvarka atrinkome po 10 įrašų. Priede Nr. 12 pateikiame Bendrovės paaiškinimus, pagrindžiančius, kad sąnaudos buvo patirtos konkrečioms tiesioginių sąnaudų paslaugoms teikti.

Remiantis TU priedo 8.4 stulpelio D informacija netiesiogiai paskirstomų sąnaudų grupei Įmonė pateikė išrašus už 2019 m. Atsitiktine tvarka atrinkome 10 įrašų. Priede Nr. 12 pateikiame Bendrovės paaiškinimus, pagrindžiančius, kad sąnaudų sąryšis su konkrečia paslauga yra netiesioginis.

Vertinant pirminį sąnaudų priskyrimą bendrosioms sąnaudoms, gauti ir išanalizuoti bendrųjų sąnaudų DK sąskaitų išrašai už 2019 m. Atsitiktine tvarka atrinkome 10 įrašų. Priede Nr. 12 pateikiame Bendrovės paaiškinimus, pagrindžiančius, kad sąnaudos buvo patirtos bendram veiklos palaikymui užtikrinti.

5.5.1. Sąnaudų paskirstymo kriterijų patikrinimas

Vadovaujantis EE Aprašo 26-28 p. ir GD Aprašo 25-27 p., Įmonė, siekdama užtikrinti efektyvų EE ir GD Aprašų 6 punkte nustatytų principų įgyvendinimą, turi nustatyti pakankamą vidaus veiklų grupių ir vidaus veiklų kiekvienoje grupėje skaičių, pagal poreikį detalizavus EE Aprašo 25 punkte ir GD Aprašo 24 punkte nurodytas veiklų grupes.

Sąnaudų centrams priskirtas netiesiogines sąnaudas Įmonė turi paskirstyti paslaugoms (produktams). Tokį sąnaudų paskirstymą Įmonė turi atlikti, naudodama sąnaudų paskirstymo kriterijus, objektyviausiai atspindinčius priežastinių sąnaudų formavimosi ryšį tarp sąnaudų centro, kurio sąnaudos skirstomos, ir sąnaudų centro arba paslaugos (produkto), kuriam sąnaudos yra priskiriamos. Įmonė privalo pagrįsti, kad kiekvienas netiesioginių sąnaudų paskirstymo kriterijus atitinka Aprašų 6 punkte nustatytus principus.

Aprašuose (EE, GD) 25 punkte yra numatyta, kad: „Netiesioginių sąnaudų kategorijai priskirtas sąnaudas elektros energetikos įmonė <...> gali paskirstyti iš karto, naudodama sąnaudų paskirstymo kriterijus, objektyviausiai atspindinčius priežastinių sąnaudų formavimosi ryšį, arba naudodama tarpinius sąnaudų centrus toms paslaugoms (produktams), jų grupėms ir verslo vienetams, kurie netiesiogiai bendrai lėmė tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą). Įmonė pasirinktas metodus sąnaudas paskirstyti iškart, naudojant sąnaudų paskirstymo kriterijus, objektyviausiai atspindinčius priežastinių sąnaudų formavimosi ryšį, tad Įmonė nenaudoja tarpinių sąnaudų centrų, tad procedūros, kur numatyta atlikti sąnaudų centrų patikrinimą buvo atliktos alternatyviai patikrinant netiesioginėms sąnaudoms priskirtas DK sąskaitas (išlaidų straipsnius) ir detalesnes DK sąskaitų (išlaidų straipsnių) operacijas.

Bendrosios sąnaudos, išskyrus nusidėvėjimo sąnaudas, kurioms Įmonė, vadovaudamasi priežastingumo principu, turi priskirti kaip galima mažiau sąnaudų, paskirstomos verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) pagal atitinkamam verslo vienetui ir konkrečiai paslaugai (produktui) priskirtą pastoviuųjų tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų sumą. Ilgalaikio turto, skirto bendram veiklos palaikymui, nusidėvėjimo sąnaudos atitinkamam verslo vienetui ir paslaugai (produktui) priskiriamos pagal Aprašų 13.3 papunktyje pateiktą ilgalaikio turto paskirstymo tvarką.

Įmonės RAS Aprašo 6 dalyje pateikti kriterijai ir jų nustatymo principai. Aprašomi sąnaudų paskirstymo paslaugoms kriterijai atitinka EE Aprašo 26-28 p. ir GD Aprašo 25-27 p. nuostatas.

RAS Aprašo Priede 3 pateikiami kriterijų pavadinimai, aprašymai ir apskaičiavimo principai bei kriterijų atnaujinimo/ perskaičiavimo informacija. Išanalizavus ir susisteminius informaciją, nenustatyta neatitikimų RAS Aprašo informacijai, pateiktai 6 dalyje.

Reguliuojamos apskaitos sistemoje sąnaudoms taikomi paskirstymo kriterijai apskaičiuoti remiantis RAS Aprašo Priede 3 antroje grafoje „Kriterijaus aprašymas, apskaičiavimo principai“ pateiktais kriterijų apskaičiavimo principais.

5.5.2. Sąnaudų paskirstymo paslaugoms patikrinimas

Vadovaujantis EE Aprašo 26-28 p. ir GD Aprašo 25-27 p., Įmonė, siekdama užtikrinti efektyvų EE ir GD Aprašų 6 punkte nustatytų principų įgyvendinimą, turi nustatyti pakankamą vidaus veiklų grupių ir vidaus veiklų kiekvienoje grupėje skaičių, pagal poreikį detalizavus EE Aprašo 25 punkte ir GD Aprašo 24 punkte nurodytas veiklų grupes.

Sąnaudų centrams priskirtas netiesiogines sąnaudas Įmonė turi paskirstyti paslaugoms (produktams). Tokį sąnaudų paskirstymą Įmonė turi atlikti, naudodama sąnaudų paskirstymo kriterijus, objektyviausiai atspindinčius priežastinį sąnaudų formavimosi ryšį tarp sąnaudų centro, kurio sąnaudos skirstomos, ir sąnaudų centro arba paslaugos (produkto), kuriam sąnaudos yra priskiriamos. Įmonė privalo pagrįsti, kad kiekvienas netiesioginių sąnaudų paskirstymo kriterijus atitinka Aprašų 6 punkte nustatytus principus.

Aprašuose (EE, GD) 25 punkte yra numatyta, kad: „Netiesioginių sąnaudų kategorijai priskirtas sąnaudas elektros energetikos įmonė <...> gali paskirstyti iš karto, naudodama sąnaudų paskirstymo kriterijus, objektyviausiai atspindinčius priežastinį sąnaudų formavimosi ryšį, arba naudodama tarpinius sąnaudų centrus toms paslaugoms (produktams), jų grupėms ir verslo vienetams, kurie netiesiogiai bendrai lėmė tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą). Įmonė pasirinktas metodas sąnaudas paskirstyti iškart, naudojant sąnaudų paskirstymo kriterijus, objektyviausiai atspindinčius priežastinį sąnaudų formavimosi ryšį, tad Įmonė nenaudoja tarpinių sąnaudų centrų, tad procedūros, kur numatyta atlikti sąnaudų centrų patikrinimą buvo atliktos alternatyviai patikrinant netiesioginėms sąnaudoms priskirtas DK sąskaitas (išlaidų straipsnius) ir detalesnes DK sąskaitų (išlaidų straipsnių) operacijas.

Bendrosios sąnaudos, išskyrus nusidėvėjimo sąnaudas, kurioms Įmonė, vadovaudamasi priežastingumo principu, turi priskirti kaip galima mažiau sąnaudų, paskirstomos verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) pagal atitinkamam verslo vienetui ir konkrečiai paslaugai (produktui) priskirtą pastoviųjų tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų sumą. Ilgalaikio turto, skirto bendram veiklos palaikymui, nusidėvėjimo sąnaudos atitinkamam verslo vienetui ir paslaugai (produktui) priskiriamos pagal Aprašų 13.3 papunktyje pateiktą ilgalaikio turto paskirstymo tvarką.

TU Priedo 8.5 stulpelyje A pateikiama informacija apie sąnaudų išlaidų straipsnius (DK sąskaitas), kadangi Bendrovėje reguliacinėje apskaitoje nėra naudojamas paskirstymas pagal sąnaudų centrus. Sąnaudos, atskleidžiamos atskirose eilutėse, kurių paskirstymui naudojami skirtingi paskirstymo kriterijai. Sąnaudų paskirstymo kriterijaus reikšmė paskirstoma paslaugoms (produktams). RAS Aprašo Priede 3 pateikiami kriterijų pavadinimai, aprašymai ir apskaičiavimo principai bei kriterijų atnaujinimo/ perskaičiavimo informacija. Išanalizavus ir susisteminus informaciją, nenustatyta TU Priedo 8.5 stulpelyje A pateikiamos informacijos neatitikimų RAS Aprašo Priedo 3 sąnaudų paskirstymo kriterijų sąrašo informacijai.

TU Priedo 8.5 stulpelyje B nurodomi Įmonės 2019 m. naudotų paskirstymo kriterijų sąrašas (pavadinimas ir mato vienetas). Šis kriterijų sąrašas pritaikomas išlaidų straipsniams, o EE ir GD RVA Priede 4 pateikiamas analogiškas sąnaudų paskirstymo kriterijų reikšmių paskirstymas paslaugoms (produktams), pritaikant kriterijų pajamų ir sąnaudų pogrupiams.

5.5.3. Kogeneracinių sąnaudų paskirstymo paslaugoms patikrinimas

Netaikoma.

6. Ataskaitų duomenų tikrinimas

6.1.1. Patikrinti ar turto duomenys skirtinguose RVA prieduose sutampa

Aprašo (GD, EE) 6.7. p.p. apibrėžia, jog gamtinių dujų įmonė, įgyvendindama apskaitos atskyrimą, privalo vadovautis patikimumo principu, t.y. įmonė turi užtikrinti, kad pateikiama informacija tiksliai atspindėtų įmonės finansinę būklę, joje nebūtų klaidų ir nukrypimų, nuo teisės aktų reikalavimų. Pagal Aprašo (GD) 36.2. p.p., Aprašo (EE) numatytą patikimumo kriterijų – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi tiksliai atspindėti įmonės finansinę būklę, jose neturi būti reikšmingų klaidų ir nukrypimų.

Taikydami analizės, tikrinimo ir palyginimo procedūras, mes įsitikinome, kad duomenys skirtinguose RVA prieduose sutampa.

6.1.2. Patikrinti ar pajamų duomenys skirtinguose RVA prieduose sutampa

Vadovaujantis EE Aprašo 6.7, 36.2 p.p. ir GD Aprašo 6.7, 35.2 p.p., Įmonė, įgyvendindama apskaitos atskyrimą, privalo vadovautis patikimumo principu – Įmonė turi užtikrinti, kad pateikiama informacija tiksliai atspindėtų Įmonės finansinę būklę, joje nebūtų klaidų ir nukrypimų nuo teisės aktų reikalavimų. Reguliavimo apskaitos sistemos teikiama informacija turi atitikti patikimumo kriterijų – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi tiksliai atspindėti Įmonės finansinę būklę, jose neturi būti reikšmingų klaidų ir nukrypimų.

Taikydami analizės, tikrinimo ir palyginimo procedūras, mes įsitikinome, kad pajamų duomenys skirtinguose RVA prieduose sutampa.

6.1.3. Patikrinti ar sąnaudų duomenys skirtinguose RVA prieduose sutampa

Vadovaujantis EE Aprašo 6.7, 36.2 p.p. ir GD Aprašo 6.7, 35.2 p.p., Įmonė, įgyvendindama apskaitos atskyrimą, privalo vadovautis patikimumo principu – Įmonė turi užtikrinti, kad pateikiama informacija tiksliai atspindėtų Įmonės finansinę būklę, joje nebūtų klaidų ir nukrypimų nuo teisės aktų reikalavimų. Reguliavimo apskaitos sistemos teikiama informacija turi atitikti patikimumo kriterijų – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi tiksliai atspindėti Įmonės finansinę būklę, jose neturi būti reikšmingų klaidų ir nukrypimų.

Taikydami analizės, tikrinimo ir palyginimo procedūras, mes įsitikinome, kad sąnaudų duomenys skirtinguose RVA prieduose sutampa.

6.2.1. Patikrinti ar RVA parengtos be matematinių klaidų

Aprašo (GD, EE) 6.7. p.p. apibrėžia, jog gamtinių dujų įmonė, įgyvendindama apskaitos atskyrimą, privalo vadovautis patikimumo principu, t.y. įmonė turi užtikrinti, kad pateikiama informacija tiksliai atspindėtų įmonės finansinę būklę, joje nebūtų klaidų ir nukrypimų, nuo teisės aktų reikalavimų. Pagal Aprašo (GD) 36.2. p.p., Aprašo (EE) numatytą patikimumo kriterijų – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi tiksliai atspindėti įmonės finansinę būklę, jose neturi būti reikšmingų klaidų ir nukrypimų.

Taikydami analizės, tikrinimo ir perskaičiavimo procedūras, mes įsitikinome, kad RVA yra parengtos be matematinių klaidų.

6.3.1. Patikrinti, ar duomenys RVA ir DSAIS formose sutampa
--

Netaikoma

Kadangi aukščiau išvardytos procedūros nėra nei auditas, nei peržvalga, atliekami pagal Tarptautinius audito standartus ar Tarptautinius peržvalgos standartus, jokie užtikrinimo dėl auditoriui pateiktos informacijos teisingumo mes nepareiškiamo.

Jei būtume atlikę papildomas procedūras arba finansinės atskaitomybės auditą ar peržvalgą vadovaudamiesi Tarptautiniais audito standartais ar Tarptautiniais peržvalgos standartais, apie kitus dalykus, kuriuos mes būtume pastebėję, būtume jums pranešę.

Mūsų ataskaita yra vienareikšmiškai skirta pirmoje šios ataskaitos pastraipoje išdėstytam tikslui, todėl negali būti panaudota kitais nei teisės aktų numatytais tikslais.. UAB „Auditorių profesinė bendrija“ vardu

Aldona Kabokienė

Partneris

Auditoriaus pažymėjimo Nr. 000107

Vilnius, Lietuvos Respublika

2020 m. gegužės 14 d.

ATASKAITOS APIE FAKTINIUS PASTEBĖJIMUS PRIEDŲ SĄRAŠAS

- 1) 1.1.1 Klausimo priedas: ID14. EE+GD ataskaitos - palyginimas 2019 su 2018 (MS Excel formatu);
- 2) 2.1.1. Klausimo priedas: F18 vertės datai palyginta su RAS knyga (MS Excel formatu);
- 3) 2.2.4. Klausimo priedas: Nuomojamas turtas (MS Excel formatu);
- 4) 2.3.2. Klausimo priedas: Nusidėvėjimo apskaitos patikrinimas (MS Excel formatu);
- 5) 2.4.1. Klausimo priedas: Turto priskyrimo vienetų patikrinimo atranka (MS Excel formatu);
- 6) 4.1.1. Klausimo priedas: TU Priedo 8.1 stulpelyje F atskleistų DU sąnaudų koregavimų paaiškinimai (MS Word formatu);
- 7) 4.1.2. Klausimo priedas: Bendrovės paaiškinimai pagal kiekvieną turiniu unikalų skirtumą (MS Word formatu);
- 8) 4.2.1. Klausimo priedas: Bendrovės paaiškinimai dėl DU vieneto sąnaudų sumos DU žiniaraštyje nesutapimo su buhalterinės apskaitos duomenimis (MS Excel formatu);
- 9) 5.2.1. Klausimo priedas: Bendrovės paaiškinimai, visiems reikšmingiems (>10 proc. koreguojamos sumos vertės) TU Priedo 8.2 stulpeliuose E atskleistiems pirminio sąnaudų grupavimo koregavimams (MS Word formatu);
- 10) 5.3.3. Klausimo priedas: Bendrovės paaiškinimai, kuo remiantis sąnaudos paskirstomos verslo vienetams (MS Excel formatu);
- 11) 5.4.1. Klausimo priedas: Bendrovės paaiškinimai, visiems reikšmingiems (>10 proc. koreguojamos sumos vertės) TU Priedo 8.4 stulpeliuose E atskleistiems pirminio sąnaudų grupavimo koregavimams (MS Word formatu);
- 12) 5.4.2. Klausimo priedas: Bendrovės paaiškinimai, kuo remiantis sąnaudos priskiriamos tiesioginėms, netiesioginėms, bendrosioms sąnaudoms (MS Excel formatu);
- 13) Įmonės užpildytas Techninės užduoties priedas (MS Excel formatu).